

ทศหก

นำเสนอเมื่อ : 10 ก.ย. 2551

ทศหก

ทิศหก บุคคลประเภทต่างๆ ที่เราต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ ดุจทิศที่อยู่รอบตัวจัดเป็น ๖ ทิศ ดังนี้

๑. ปรีตถิมทิศ ทิศเบื้องหน้า ได้แก่ บิดา มารดา
๒. ทักขินทิศทิศเบื้องขวา ได้แก่ ครูอาจารย์
๓. ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลัง ได้แก่ สามีภรรยา
๔. อุตตรทิศ ทิศเบื้องซ้าย ได้แก่ มิตรสหาย
๕. อุปริมทิศ ทิศเบื้องบน ได้แก่ พระสงฆ์ สมณพราหมณ์
๖. เหมภูมิทิศ ทิศเบื้องล่าง ได้แก่ ลูกจ้างกับนายจ้าง

มารดาบิดาอนุเคราะห์บุตรธิดา ดังนี้

๑. ห้ามปรามจากความชั่ว
๒. ให้อาศัยอยู่ในความดี
๓. ให้ศึกษาศิลปวิทยา
๔. หาครูครองที่สมควรให้
๕. มอบทรัพย์สมบัติให้ในโอกาสอันสมควร

บุตรธิดาพึงบำรุงมารดาบิดา ดังนี้

๑. ทานเลี้ยงเรามาแล้วเลี้ยงท่านตอบ
๒. ช่วยทำกิจของท่าน
๓. ดำรงวงศ์สกุล
๔. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท
๕. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้วทำบุญอุทิศให้ท่าน

๒. ทักขินทิศทิศเบื้องขวา ได้แก่ ครูอาจารย์ :

ครูอาจารย์อนุเคราะห์ศิษย์ ดังนี้

๑. ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี
 ๒. สอนให้เขาใจแจ่มแจ้ง
 ๓. สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง
 ๔. ยกย่องให้ปรากฏในหมู่เพื่อน
 ๕. สร้างเครื่องคุณกุศลในสารทิศคือ สอนให้ศิษย์ปฏิบัติได้จริง
- นำวิชาไปเลี้ยงชีพทำการงานได้

ศิษย์พึงบำรุงครูอาจารย์ ดังนี้

๑. ลูกต้อนรับแสดงความเคารพ
๒. เขาไปหา
๓. ใฝ่ใจเรียน
๔. ปรนนิบัติ
๕. เรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ

๓. ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลัง ได้แก่ สามีภรรยา :

สามีพึงบำรุงภรรยา ดังนี้

๑. ยกย่องสมฐานะภรรยา
๒. ไม่ดูหมิ่น
๓. ไม่นอกใจ
๔. มอบความเป็นใหญ่ในในบ้านให้
๕. หาเครื่องประดับมาให้เป็นของขวัญ ตามโอกาส

ภรรยาอนุเคราะห์สามี ดังนี้

๑. จัดงานบ้านให้เรียบร้อย
๒. สงเคราะห์ญาติมิตรทั้งสองฝ่ายด้วยดี
๓. ไม่นอกใจ
๔. รักษาสมบัติที่หามาได้
๕. ขยันไม่เกียจคร้านในงานทั้งปวง

๔. อุตตรทิศ ทิศเบื้องซ้าย ได้แก่ มิตรสหาย :

พึงบำรุงมิตรสหาย ดังนี้

๑. เผื่อแผ่แบ่งปัน
๒. พุดจามีน้ำใจ
๓. ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
๔. มีตนเสมอรวมสุขรวมทุกข์ด้วย
๕. ซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน

มิตรสหายอนุเคราะห์ตอบ ดังนี้

๑. เมื่อเพื่อนประมาทช่วยรักษาป้องกัน
๒. เมื่อเพื่อนประมาท ช่วยรักษาทรัพย์สมบัติของเพื่อน
๓. ในคราวมีภัย เป็นที่พึ่งได้
๔. ไม่ละทิ้งในยามทุกข์ยาก
๕. นับถือตลอดถึงวงศ์ญาติของมิตร

๕. อุปริมทิศ ทิศเบื้องบน ได้แก่ พระสงฆ์ สมณพราหมณ์ :

คฤหัสถ์พึงบำรุงพระสงฆ์ ดังนี้

๑. จะทำสิ่งใดก็ทำด้วยเมตตา
๒. จะพูดสิ่งใดก็พูดด้วยเมตตา
๓. จะคิดสิ่งใด ก็คิดด้วยเมตตา
๔. ต้อนรับด้วยความเต็มใจ
๕. อุบัติมกด้วยปัจจัย ๔

พระสงฆ์อนุเคราะห์คฤหัสถ์ ดังนี้

๑. ห้ามปรามจากความชั่ว
๒. ให้อาศัยอยู่ในความดี
๓. อนุเคราะห์ด้วยความปรารถนาดี
๔. ให้อาศัยสิ่งที่ยังไม่เคยพึ่ง
๕. ทำสิ่งที่เคยพึ่งแล้วให้แจ่มแจ้ง
๖. บอกรทางสวรรค์ สอนวิธีดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ

๖. เหมภูมิทิศ ทิศเบื้องล่าง ได้แก่ ลูกจ้างกับนายจ้าง :

นายจ้างพึงบำรุงลูกจ้าง ดังนี้

๑. ห้ามปรามจากความชั่ว
๒. ให้อาศัยอยู่ในความดี
๓. อนุเคราะห์ด้วยความปรารถนาดี
๔. ให้อาศัยสิ่งที่ยังไม่เคยพึ่ง
๕. ทำสิ่งที่เคยพึ่งแล้วให้แจ่มแจ้ง
๖. บอกรทางสวรรค์ สอนวิธีดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ

ลูกจ้างอนุเคราะห์นายจ้าง ดังนี้

๑. เริ่มทำงานก่อน
๒. เลิกงานทีหลัง
๓. เอาแต่ของทีนายให้
๔. ทำการงานให้เรียบร้อยและดียิ่งขึ้น
๕. นำความดีของนายไปเผยแพร่

๑. จัดการงานให้เข้าตมกำลังความสามารถ

_____ ๒. ให้คางรางวัลสมควรแกงงานและ ความเป็นอยู

_____ ๓. จัดสวัสดิการดีมีช่วยรักษาพยาบาลในยาม

_____ เจ็บไข เป็นตน

_____ ๔. ใตของแปลกๆ พิเศษมา ก็แบ่งปันให้

_____ ๕. ให้มีวันหยุดและพักผ่อนหยอนใจตามโอกาส อันควร